

Čína utahuje otěže nad strategickými surovinami. Evropský průmysl krvácí a čeká další výpadky

[Barbora Kocák](#)

18. září 2025 · 17:08

[Diskuze \(0\)](#)

Navzdory červencové dohodě o urychlení dodávek se evropské společnosti připravují na další výpadky v dovozu [vzácných zemin z Číny](#). Evropská obchodní komora v Číně (ECCC) varovala, že někteří z jejích členů už přicházejí o miliony a dalším to hrozí. Peking, který kontroluje většinu globálního dodavatelského řetězce této strategické suroviny, uvalil omezení na vývoj vzácných zemin klíčových pro produkci většiny moderních produktů od smartphonů po elektromobily.

Peking stále neposkytuje zahraničním společnostem přístup ke kriticky potřebným vzácným zeminám, varovala ECCC. Čína si během posledních desetiletí vybudovala pevnou kontrolu nad trhem kritických surovin. Přestože se tyto prvky nacházejí i mimo Čínu, jejich těžba a hlavně zpracování vyžadují vysoké investice a složité technologie.

Zatímco západní země tuto oblast dlouho přehlížely, Peking systematicky investoval do rozvoje, využil levnější pracovní síly a minimálních ekologických regulací a postupně ovládl celý dodavatelský řetězec. Dnes má na zpracování těchto surovin podíl přes 90 procent a Spojené státy i Evropa jsou na něm závislé.

Tento náskok nyní Čína proměňuje v mocenskou páku. Na jaře zavedla nová omezení vývozu, která se vztahují na sedm druhů vzácných zemin i výrobky, kde se objevují byť jen ve stopovém množství. Od konce loňského roku také požaduje důkazy, že tyto strategické suroviny nebudou využity pro vojenské účely.

Regulace se vztahuje především na takzvané těžké [vzácné zemin](#)y, mezi něž patří například dysprosium, yttrium, terbium, holmium, thulium, ytterbium a lutecium. Jde o prvky, které jsou ještě obtížněji dostupné a složitější na zpracování než ostatní [vzácné zemin](#)y. V jejich těžbě i zpracování dnes [Čína](#) drží téměř absolutní převahu a firmy ze Západu musejí žádat o licence přímo v Pekingu. Dominance na poli těchto klíčových surovin se tak stává jedním z nejsilnějších nástrojů čínské politiky.

Čínská strategie tvrdě dopadá na Evropu

[Evropské firmy kvůli čínské politice](#) přichází o miliony eur, varovala tento týden ECCC. Téměř 25 let stará obchodní organizace uvedla, že její členové stále nemají jasno v tom, jakým způsobem získat přístup k těmto minerálům.

Peking již kontrolu nad vzácnými zeminami využil v obchodních jednáních se Spojenými státy a dalšími zeměmi. Poté, co se obě strany dohodly na snížení obchodního napětí a řadu cel si vzájemně snížily, Čína začala vydávat jednorázové vývozní licence na tyto [strategické suroviny](#).

ECCC však uvedla, že její členové hlásí rostoucí potíže se získáváním povolenek k vývozu. Obchodní skupina také zdůraznila, že licence nezaručují stabilní přístup k vzácným

zeminám, což zvyšuje nejistotu pro podniky. Varovala navíc, že i přes červencovou dohodu se evropské společnosti připravují na další výpadky v dovozu vzácných zemin z Číny. „Bez ohledu na dohody a závazky dosažené na summitu EU-Čína 24. července nadále pozorujeme významné překážky pro naše členy,“ řekl šéf ECCC Jens Eskelund. „Myslím, že lze říci, že od summitu jsme nezaznamenali žádné podstatné změny,“ dodal. Podle něj bude muset část firem omezit nebo přerušit svou činnost.

Problémy se začaly rychle dotýkat i automobilového průmyslu, který hlásí zpoždění výroby a rozsáhlé odstávky. S žádostí o zásah se na čínské úřady obrátily také společnosti z polovodičového sektoru. Eskelund doplnil, že z přibližně 140 žádostí o exportní licence, na nichž se komora podílela, bylo schváleno méně než 25 procent. Některé podniky přitom žádají raději předem, aby předešly riziku zdržení dodávek. „Máme řadu členů, kteří kvůli těmto překážkám utrpěli ztráty,“ [řekl agentuře Reuters](#).

Podle údajů EU pocházela loni téměř polovina dovozu vzácných zemin do EU z Číny, následované Ruskem a Malajsii. Rostoucí omezení přístupu k vzácným zeminám je

nejnovější výzvou pro mezinárodní podniky, které se ocitly uprostřed obchodních napětí s Čínou.

Skepticismus Západu vůči Číně roste

Důvěra zahraničních podniků v Peking poklesla od vypuknutí pandemie covidu-19, kdy koronavirová omezení narušila dodavatelské řetězce. Čínská ekonomika od té doby stagnuje, brzdí jí i [propad na trhu s nemovitostmi](#) a nadbytečná kapacita v průmyslových odvětvích.

Americká obchodní komora v Šanghaji minulý týden uvedla, že její průzkum mezi členy ukázal, že důvěra podniků v Čínu dosáhla nového minima. Studie také zjistila, že téměř polovina respondentů – nejvyšší počet v historii – přesunula investice plánované pro Čínu do jiných regionů, především do jihovýchodní Asie. Evropské a americké podniky navíc varovaly, že ve třetím čtvrtletí nastane další nedostatek vzácných zemin.

ECCC uvedla, že se příští týden setká s představiteli Evropské unie v Bruselu, aby je informovala o aktuální situaci v podnikání. Ve středu také zveřejnila dokument, který obsahuje několik doporučení pro Čínu, která připravuje svůj příští pětiletý plán.

Nejvyšší čínští představitelé se mají v říjnu setkat, aby projednali rozvojové cíle na období 2026 až 2030. Peking podobné plány vypracovává každých pět let. Čtrnáctá pětiletka, která započala v roce 2021, končí na konci tohoto roku a patnáctá začne příští rok. Evropské podniky budou toto setkání pozorně sledovat, protože [Čína](#) je druhým největším obchodním partnerem EU s objemem obchodu 732 miliard eur v roce 2024.

Evropě nezbývá než doufat, že Čína k ní bude vstřícná ohledně vývozu vzácných zemin. Přestože by kontinent rád získal vlastní zdroje, v cestě mu stojí řada problémů. [Surovinovým bohatstvím disponuje Grónsko](#), které je autonomním územím Dánského království se samosprávou ve vnitřních záležitostech. Evropská unie s ostrovem uzavřela strategické partnerství, v jehož rámci by těžbu ráda rozvíjela, to je ale běh dlouhou trať. Těžební průmysl v Grónsku není v současné době dostatečně rozvinutý, a potřebuje řadu investic, mimo jiné do základní infrastruktury. Také je potřeba se vypořádat s drsnými klimatickými podmínkami i obavami ekologických aktivistů.

<https://www.e15.cz/zahranicni/cina-utahuje-oteze-nad-strategickymi-surovinami-evropsky-prumysl-krvaci-a-ceka-dalsi-vypadky-1427436>